

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Egész évre 10 frt. — kr.
 Félévre 5 — —
 Negyedévre 2 — 50.
 Egy hóra 1 — —
 Egyes száma 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 barmintre küldendő.

Előfizetési helyben:
 Felszólít K. Lajos könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.
 alatti.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGTELNSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PENTEK ÉS VASARNAP KIVETELÉVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hónapra felül sorát 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű és többzetű hirdetések alká-
 szerint jutányos áron vételnek föl. Bélyeg-
 díj minden külön bejelölés nélkül 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot megabban foglalt
 újsónapság sora 50 kr.

Stílusití közlemények minden petit sora
 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek a szerkesztőség
 ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
 alatti.)

Közírók nem adnak viss.

arany, ezüst- és állami éremmel.

győzők

talék és rendes fize-
 ett felvétetnek, egy
 és rolló gyárhoz.

atok ezimzendők:

Emil
 raga—Bubna.

trák-Magyarország legnagyobb telepe.

rdetéseket
 áron fogad el a
BRECZEN
 óhivatala
 ak-ház 1828. sz.

Kossuth Ferencz a pártválságról.

Kossuth Ferencz, ki predestinálva van arra, hogy Magyarország függetlenségi pártjának vezére legyen (így üdvözölte őt Debreczenben is az alföldi magyar népe), a következő két levelet tette közzé az »Egyetértés« tegnap szá-
 mában:

I.

A függetlenségi és 48-as pártkörben megmaradtak elnökökhez.

Mélyen tisztelt elnök ur!

Boldogult édes atyám utolsó órájainak egyike volt, hogy a függetlenségi párt egységes legyen.

A párt egységét létrehozni megkísérlettem, de nem sikerült.

Most távollétem alatt egy nagyobb és mélyebb szakadás jött létre a pártban.

Mielőtt mint szerény kültag én is állást foglaltam volna, követe meggyőződésemet, bizonyoságot akarom szerezni arról, hogy csekélységemnek hatálmaban van-e oly eszköz, a melylyel a kiélesült ellentéteket elsimítani segíthetném.

Meggyőződtem, hogy ily eszköz nem létezik.

Nem vagyok és nem is lehetek hivatalva véleményt mondani a történetek felett és véleményemre úgy sem fektetne súlyt az a párt, a mely nem tartotta érdemesnek azt, hogy egy szerény kültaggal közölje a tervet, melynek megalkotásán, külön összejöveteleken a pártban képződött párt huzamos ideig dolgozott.

Ha erre a közlésre érdemesnek tartottak volna, figyelmeztetnem volna az indítványozókat, hogy nem a párt öszszeségével vitatni meg az első percztől kezdve a párt egész jövőjére nézve döntő és mérvadó eszméket, hanem pártot alkotni a pártban és bizonyos terveket némelyekkel közölni, másokkal titkolni,

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Női barátság.

Kép az életből.

Irta: Madarapachné Fudgyas Etelka.

Illatos kis szobában, a kellemes melegét árasztó kályha melletti pamlagon két lányka ül. Kényelmesen hátradőlve, átölelve tartják egymást, s a háborítlan nyugalom és megelegedtség kellemes érzetével tekintenek a lobogó láng által a padlóra vetett ide-oda imbolygó játszi világosságra.

Féltárog, olykor suttogva beszélnek: közbe-közbe nevetnek egyet. Beszédök tárgyát mulatságok, öltözékek, fiatal emberek képezik; de a jelen megvitatása s a jövő feletti ábrándozás, illetve töprekedés sem maradnak el, sőt tán komolyabb alakban tárgyalják a dolgokat, sem mint azt fiatal lányokról feltételezhetné az ember.

Az ifjabbik többi közt imígy beszél:
 Istenem! minő más a te sorsod, s minő az enyém? milyen a te világod otthon, s mennyire eltérő attól az enyém, s ime gondolatvilágunk mégis ugyanegy. S különösen midőn együtt vagyunk, egyenlően érzünk, egyenlően élvezzük, vagy bánkódunk némely dolgok felett, mintha csak egyek lennénk, kikre nézve, mintha eltérő viszonyok nem is léteznének! Vajjon évek múltán is így leszünk? s akkor is ugyanazon kedves öröm és megelegedés érzete fog bennünket áthatni, a midőn összejövünk? Avagy ifjúságunk eltűnével a rajongó barátság szeretlet is csökken? Közönyösen, öröm nélkül jövünk egymáshoz? s együttlétünk közben észre sem vesszük majdan egymás személyének kedvességét, mely most gyönyörködte? Nem törődünk egymás bajával, örömeivel? Mit gondolsz?

Én azt hiszem, sok ember van, a ki e tekintetben ilyképpen változik; de egy részben mégis megmarad az ifjúkori idealizmusból több avagy kevesebb, s ezekből, az egykor előt-

ez az eljárás szükségszerűleg a bizalmatlanság kiélesítésére fog vezetni.

Felhoztam volna, hogy a szélső pártokhoz tartozó egyének mindig és mindenütt erős akaratu, erős egyéni nézetű független jellemek, a kikre kormányzó vagy vezért mint egyént vagy mint bizottságot ráerőszakolni nem lehet.

Felhoztam volna, hogy a pártelnök és a vezérő bizottság elnöke közt az emberi vetélykedés és szethuzás a pártba új vizsálykodás magvát hinti el.

Felkeltettem volna a figyelmet arra, hogy ha csak a közjogi kérdésekben szigorítatik a pártfegyelem, a párt egy része lemond a reményről, hogy a párt valaha egyöntetű lehessen.

Azonban, mint egyszerű kültag, nem csak hogy nem hozhattam fel érveimet, de nem is hathattam arra, hogy a szakadás elkerülhető legyen.

Most nincs más hátra számomra, mint a szakadást konstatálni.

Az egyik oldalon ott van egy párt-rész, a melyben, bár vannak a párt szabadelvűbb elemeiből többen, a többség, mely iránylatot kölcsönöz, a pártnak olyan része, mely az egyházpolitikában nem követte az 1848-ki törvények szabadelvű szellemét.

A másik oldalon ott van a másik párt-rész, a melyben egyöntetűleg minden tag nem csak rendületlenül hiva a függetlenségi eszméknek, de az 1848-ki törvények szabadsághozó és szabadelvű szellemét el nem valasztja a függetlenség vezéreszméjétől.

Nevem, egyetlen örökségem, legszentebb emlékeim és meggyőződéseim egyaránt a függetlenséghez, a szabadsághoz és szabadelvűséghez kötnek.

Kötelességem tehát, mert nincs erőm meggátolni a szakadást, kilépni abból a pártkörből, melynek iránylata most távolabb áll tőlem, mint a másik.

Fájó szívvel lépek ki, mivel kedves

tök kedves egyének iránti szeretet és barátság sem hal ki egészen.

— Gondolod? szólta a másik.

Hidd meg, az egymás iránt legközszintben érő barátság között is elhidegülest, sőt végleges szakadást idéző életviszonyaik alakulása. S éppen azért oly ritkák az életfogytig tartó barátságok, mivel nagyon is változékonyak az életviszonyok. Barmennyire szeretjük is most egymást, meglásd, idővel mi is meghűlünk egymás iránt.

Menjünk csak férjhez s szakítva mostani gondtalan életeddél, keljen, habár csak kevés gonddal is. férjed esetileges sze-zélyeivel küzdened: mennyire meg kell, hogy változzék ennek következtében kedélyed s egész lényed, s más kedélyvel, más lennyel, mindent és mindenkit más szemmel s más érzelmekekkel látni!

Visszont, mondjuk hogy én, ki most szegénységgel küzdök, gazdag férjhez mennek s uszudm a jólétben s élvezetekben: vajjon mint ilyen, nem találám-e a te társaságod élvezetét nagyon is silányynak, s barátságodat, mint hogy sok egyéb lelki gyönyört is találhatok, nagyon is nélkülözhetőnek?

Ime, mindjárt egy példa.

Egy pesti előkelő intézetben három jó családból való, jómódú lányka közt épp oly benső barátság fejlődött ki, mint mi keletünk között. Együtt örültek, együtt busultak, s a nagy szünidőkben nem egyszer hullattak keserű könnyeket a fölött, hogy mért nem lehetnek mindig együtt. S midőn végleg kiléptek az intézetből, megfogadták, hogy mindvégig hűvek maradnak egymáshoz. A míg férjhez nem mentek, meg is tartották fogadásukat. Serényen folyt köztük a levelezés, a legbizalmasabb, sőt gyakran meg-meglatogatták egymást hosszabb időre, s midőn az egyik menyasszony lett, a másik kettő szívből örült fellette, s szeretetök jeléül elhalmozták szebb-nél-szebb kézimunkákkal, s egyéb ajándékokkal. De aíg hogy férjhez ment, már ritkábbak lettek részéről a levelek, s kiérzhető volt be-

illuzióm volt, hogy én egy egységes, egyöntetű, bizalomban és szeretetben összetartó pártnak leszek szerény tagja, a melyben ha más példát nem fogok adhatni, megadhattam volna annak példáját, mikép kell a pártoknak egymást tisztelni és szeretni, egymás gyengeségeit elnézni, egymásban csakis a jóindulatot és a jó szándékot keresni.

Egyre kérem csak azokat, kik bent maradtak, és irántam valaha rokonszenvvel voltak, és ez az, hogy emlékezzenek meg arról, (és emlékezzünk meg mindnyájan), hogy tegnap még testvérek voltunk!

A legmélyebb tisztelettel:

Kossuth Ferencz.

II.

A függetlenségi és 48-as párt kilépett részének elnökökhez.

Mélyen tisztelt elnök ur!

Köztudomású dolog az, hogy én első teendőmnek tekintettem, midőn hazajöttem, a függetlenségi pártoknak egyetítését megkísérteni.

Ez az egyesülés képezte édesatyám utolsó óhajainak egyikét.

Fájó szívvel vettem tudomást tehát azokról a tenyekről, melyek a függetlenségi párt egy részének elszakadására vezettek.

Ha hatalmamban lett volna elhárítani a szakadást, megtettem volna.

De mint egyszerű kültagja a pártnak nem hárrhattam el a veszélyt és nem csökkenthetem következeseit a veszélynek, midőn előidézett.

Most nem marad más hátra számomra, mint a kettészakadás tényét, konstatálni.

Minthogy a pártnak az a részemely elszakadt, oly egyöntetű elemekből áll, a melyek mindig változatlanul, nyíltan, hiven és következetesen a függetlenségi eszméket és a szabadság és sza-

lások, hogy egyéb dolgok jobban betöltik most már lelkét, mint a két barátóval való törődés. Mind a mellett nem szakadt meg köztük az érintkezés.

Nemsokára férjhez ment a második, még pedig rangian alul, egy kereskedőhöz. Az előbb férjhez ment, ki, mint földesur leánya, ugyan-csak földesur neje lett, nem jó szemmel nézte e dologt. Hogyan menjem most már ő a kereskedőnéhez vizibe? mit mondanak erre újabb ismerősei? No de azért meglátogatta. Hanem persze ez összejöveteleml már hiányzott az a fesztelenség, mely az előbb egyenrangúak között honolt. A kereskedőné roppant restelt földesasszony barátnéja előtt egyes aprólekos üzlebeli dolgokat, melyek miatt az lennézheti; s ez mindenét oly feszesse, oly tartózkodóvá tette, hogy a földesasszony egy egész más lényt látott maga előtt, a ki nem tudott előtte több rokonszenvet lenni. Így a már előbb meglanyhult barátsága a kereskedőné iránt még hűvösebbé vált; s azontul legfeljebb egy-egy közönyös dologokról szóló levelet váltottak egymással, minden 2—3 évben egyszer.

A kereskedőné férjhezmenetele után nemsokára a harmadik barátó is férjhez ment, még pedig egy gazdag méltóságos urhoz. Fényben, pompában, előkelő körökben mozgott mellette; s így mit gondolt ő már a két barátóval?

Kellettlenül s minél ritkábban felelt leveleikre. A kereskedőné meghívását, a mit leánykorában mindvégig szívesen fogadott, most már férj iránti tekintetből sem fogadhatta el. Mit szólna a méltóságos férj, ha ő egy kereskedőnére menne látogatni? Nem is felelt a meghívó leveleire. Ugy tett, mintha nem is kapta volna.

A földesasszony meghívását még elfogadta; s hoz még illet szerinte leereszkedni. De hát az ily látogatások nyújthattak-e bármelyikőnek lelki örömet? Egyszer aztán megszakadtak a látogatások, — sőt végre a levelezés is.

Néhány év múltán a méltóságos asszony-

badelvűség követelményeit összecsatolták, engem e pártba vezet be nevemnek tradicziója és egész életemnek meggyőződése; és ezeknek folytán a pártba, mint kültag belépek.

Midőn ezt teszem, kérve kérem új tagtársaimat, hogy tartsák folyton szem előtt annak lehetőségét, hogy azok, kik tegnap még testvéreink voltak, — holnap ismét azok lehetnek abban a magasztos eszme kultuszában, mely hazánk függetlenségének, szabadságának és boldogságának eszméje.

A legnagyobb tisztelettel:

Kossuth Ferencz.

Országgyűlés.

A költségvetési törvényjavaslat felett kifejlődött tegnapi vitában az első szónok Helfy Ignác volt, ki áttérve az ismét felszínre került fuzióra, annak a véleményének adott kifejezést, hogy annak csak egy volna valami értelme, ha a kormánypárt teljesben akceptálna Apponyi gróf nemzeti aspirációit; a költségvetést külföldben nem fogadja el.

A nemzeti párt alelnöke: Szentiványi Árpád röviden bizalmatlanságát fejezte ki az iránt a Bánffy Dezsol iránt, a ki Kossuth Lajos temetése elől való szökése következtében került csak a miniszterelnöki székre.

Hoitsy Pál jutott ezután szóhoz és ismeretes tudásával és szokott elmésségével beszélt politikai és társadalmi életünk több ki-váló kérdéséről, az összes ellenzéki pártok tetszése mellett rajzolta azt a nyomort és azt a feldult helyzetet, melybe nem a Bánffy-kabinet, hanem azon többség kergette az országot, mely a hatalom megmarthatása végett még ezt a kormányt is kész támogatni. Beszédé végén egy kitűnően alkalmazott bibliai hasonlat kapcsán bizalmatlanságát fejezte ki a kormány iránt és zajos éljenek kíséretében csatlakozott Ugron Gábor határozati javaslatához.

Közel egy órán keresztül Markus József támádtá a kormányt és politikáját, mire Szilágyi Dezsol elnök az ülést öt percre felfüggesztette.

Szünet után Hock Jánost hívta fel szó-lásra a jegyző. A betegségtől sápadtan állott a szónok a nemzeti párt második sorában, de

ból excellenciás asszony lett. A földesasszony — kiből a legtöbb viszalom élt mindkét barátóje iránt — egy nagyon szíves, kedves levélben gratulált e kitüntetés alkal-mából.

Ó excellenciája mosolygott, hogy miként lehet a földesasszony olyan naiv, róla fel-tételezni, hogy e levelet csak »valamiből« is veszi! De hogy lehet oly vakmerő, tőle választ kérni? No még csak azt várja! S a földes-asszony meghalt a nélkül, hogy excellenciás barátnéja csak válasza is méltatta volna többé, s a nélkül, hogy kereskedőné barátnéja, bár váratlan halála épp annak lakóvárosában érte, temetésére elment volna. Pedig mily egyek voltak, s mily odaadóan szerettek egymást leány-korukban!

Az ifjabbik lányka barátnéja vállára hajtá fejét s imígy szól:

»Gazdag van! az életviszonyok változásai nagyon befolyásolják az emberi lelkeket s a legtöbb barátságot kettészakítják. De szomorú volna, ha e téren is épp úgy nem volnának kivételek, mint másutt. Lám, anyáink ifjú korukban fűzték még barátságukat. Azóta része volt mindkettőjöknek egy jó, mint balsorsban. Évek vála-ztották el őket egymástól több ízben.

Az egyik méltóságos asszony lett, a másik megmaradt annak, a mi volt s ime meg-öszült hajjal, görnyedt testtel s mindenesetre sok tekintetben megváltozott lélekkel, még min-dig a régi örömmel fogadják egymás látogatását, s a mily boldogok voltak, midőn ifjú-korukban elabrándoztak együtt a jövő felé, és segíthettek egymás baján, épp oly boldogok most, midőn együtt merenghetnek a multak felett és ugyancsak segíthetnek egymáson. Mi több, e barátságot mint-egy örökül hagytták mi reánk gyermekeikre, hogy azt egymás iránt tovább folytassuk.

Tehát lám! valamint létezik oly szerelem, mely csak a sirban lel véget, úgy létezik hasonlő barátság is. A kikkel a barátság igaz és őszinte volt, azoknál, ha tán sors csapása avagy sors kegye kis időre el is tompíthatja ez

a mint beszélt, — mind nagyobb hávval hazáról és nemzetéről, Kossuth Lajos temetéséről s a nemzeti becsületről, lassankint kipirult, szemében kigyúlt az a bizonyos fény, amely bizonyította, hogy szívből, meggyőződéssel éredek szavaival.

Hock Janos beszédjének második részében Bánffy Dezső báró miniszterelnök személyével foglalkozott. A kormányt ideges nyugtalanságot alig tudta leplezni, Bánffy Dezső báró pedig haragjában jegyeztetett, majd nevni próbált, végül pedig ott hagyta az ülésstermet.

Egy csomó személyes kérdés következett ezután.

B u s b a c h Peter támadta meg először Polonyi Gezát egy közbeszólásért, melyet a kormányt valamelyik szerény tagjának a szerénytelen megjegyzésére mondott oda; — Polonyi Géza erre készséggel visszavonta azon előbbi állítását, mintha Busbach Peter romai jellem volna és ezzel átadott Busbach Peter sorsának; az általános guny kacajának.

T i s z a István is személyes kérdésben kért szót, bár senki sem bántotta és hosszú fejtegetésekbe bocsátkozva, valóságos próbára állította a képviselőház türelmét, mely végre is megszünt, mikor Tisza ismeretes göggyével Hock Janosnak a fuzioról mondott argumentációját hazug ürügyek alapján való gyanúsításnak mondta.

— Rendre! Rendre! hangzott fel az egész ellenében.

Es Szilágyi Dezső felkérte Tisza István, hogy az üledalem kifejezésének legalább a határát tartsa be.

Zugóhelyesléssel felelt a baloldal és Hock Janos kijelentette, hogy az előző igazságos szavai után Tisza István frivolitására nem reflektál.

Erre a vita folytatása szerdára halasztatván, az ülés fél három után véget ért.

Kanadai levél.

A „Debreczen” számára írta:
Harsányi Sándor.

A napokban egy igen érdekes levelet vettem egyik, a kanadai új magyar telepítvényeken otthonat föltalalt honfitársamtól, kit néhány sorban kerestem volt föl, hogy az ottani magyarság anyagi helyzetéről s általában az ott uralgó viszonyokról tájékozottasson.

Néhány évvel ezelőtt a kivándorolt református magyarság ügyének egy buzgó főkarója, tiszt. Kovács Janos, volt pittsburgi, jelenleg yorktoni ref. lelkes, az amerikai kormányval egyetértőleg telepítési kísérleteket eszközölt a kanadai, meglehetősen lakatlan s zord és hideg künájánál fogva az állandó tartózkodásra nem is igen alkalmas területeken.

A magyaroknak új hazát adni, őket ősi megszokott foglalkozásukhoz, a földműveléshez visszavezetni, a nem magyar temperamentumot, organismust igénylő bányai életet velők elhagyni, volt célja annak a lelkes főhivásnak, melyet nevezett lelkipásztor az egyesült államok kormányának támogatásával a letelepített ösztömagyarsághoz kibocsátott.

érzelmet, de a leggyengébb érintésre, ha nem is éppen a régi tüzzel, még is legalább zsaratnok gyanánt újra fog égni, mely zsaratnoknál ama szeretet egykori osztályosa azontul is találhat mindvégig legalább neki melet.

Az idősebbik egy öleléssel adott igazat barátjónak s azután tovább folytatták a társalgást egyéb dolgokról.

BEM APÓ JUTALMA.

(Rajz a 48-iki szabadságharcból.)

Alig hiszem, hogy lenne verecsébb folt az országban a fehéregyházi síknál.

Az a gróf Haller-féle kastély körül elterülő virágos völgy igazi szentelt föld, melynek göröngyéhez fájo emlékek tapadnak s melyek között a szabadságharc lánglelkű költőjének hamvai is porladoznak.

A seregvari kopár oromról a mély völgybe alá meredő gánt oszlop, mely Skariatin orosz tábornok nevével csak a zsarnokság uraimat hirdeti, egygyel több ok nekünk ahhoz, hogy imádatlalt borujunk le azon a földön s egy könyvet ejtünk a jellelen sírokban nyugvó hős honvédek fölé.

Hat bizony, furcsa idők voltak azok, csaknem mesések.

Tegnap még békeesen szántogattott a szekely az ugarban, ma már muszka hadsereg s Bem apó tábora feküdt meg a Küküllő mindkét partján.

A feltámadott vihar gyorsan járt s egyegy fényes viláma becsikázta a fél országot. A fehéregyházi csataterőről szétröpítette a gyszt, a bánatot.

— Oda van az erdélyi hadsereg!
— Mesél, a ki merre látott. A tabor roncsa Szebennek vette az útját s az éj sötétjében talalgatták, hogy ki maradtott el, kinek viadradt a tegnap uoljára.

Maga a vezér, az öreg Bem is tűnődött. Tegnap, a csata előtt küldött el két huszár fontos okmányokkal a tartaléksereghez s azóta a két fiúnak se híre, se hamva. Mintha

Kanada azonban nem vált be. Az akkor kivándorlott, mintegy 70 családot tevő magyarság nem találta föl Kanadában azt a magyar Kanaánt, melynek ragyogó képet, dustermésű földjét, illatos szénát termő mezőit maguknak képzeletükben kirajzolták. Főleg az időjárás változása, a klima zordsága miatt panaszoknak szerfölt. Továbbá a település akadályai közzé számítható az is, hogy e mérhetlen területű államnak közgazdasági, kulturális viszonyai fejletlenekek, közúti és vasúti hálózata alig számba vehető.

A megtermő gabonát alig és csak nagy nehezen tudják értékesíteni. A gazdasági eszközök beszerzése roppant költséggel jár, mivel messze vidékről kell azokat hozatni. A marha tenyésztés legjövődelmesebb vállalat volna, mivel az óriási terjedelmű prairieeken terjedő fűben gázolva legelészhetnek a nyájak és falkák. Azonban a területeken nincs ara a marhanak.

Különbön álljon itt amaz említett levél, melyet hozzáam intéztek s melynek közzétételével hasznos szolgálatot vélek tenoi nemcsak az érdeklődőknek, hanem a magyarság azon részének is, mely esetleg az új magyar Kanadában kivándorolni ohajtana:

Tiszt. Harsányi Sándor urnak, az Urigélye hirdetőjének Cleveaudban!

Kedves tisztelendő ur ram czimzett sorait mai nap vettem, erom szerint a valással sietek. Ugy látszik, a gondolatunk összevág, mert mivelhogy b. sorából az tündöklök ki, hogy ezen nagy, a szabacsacsagnak, jognak dísó hazájában nem idegen a végleges településtől, ambarhogy faj a szive az elhagyott haza után. Bizony én is, melözve a költségek azon szavat: itt elnéd, hainod kell! — teljes szándékom, ha az kegyelemmel bővelkedő Isteni Fejség annyira megsegít, hogy magam elég erősnek érzem a telepedéshez megkivántató pénznek birókába jutni, én azonban azt nézem, hol lesz a lakhelyem, de nem itt Kanadában, hol zord időjárás vagyon, hanem az Egyesült Államokban, ott is ott, hol az égáji fók azonosan magyar honnal. Ebbe pedig minden települőnek van módja, ha van 400—450 dollárja.

Kedves tisztelendő ur, fogadjá alázatos köszönetem, mivelhogy engem gyenge (sic!) sorával szívesül megkeresni. Kérdéseire tiszta szívből felelek.

Kovács urral negyen jöttünk volt ide, egy szándékkal, t. i., hogy megtelepedünk. — Winnipegben már levél várt ránk a bevándorlási kormány ügynökötől Thomas Bennet úrtól, amit oda küldött volt Eszterházy Pál Oszkár ur Newyorkból. (Eszterházy ur az, a ki a magyarokat telepítette ezelőtt 9 évvel Eszterháza községbe.) Szept. 1-en érkezett Winnipegbe, onnan tovább mentünk, de nem Wittemvodbá, hanem Langenburgba. Nnem kellett nekünk vasuton egyetlen csemet sem fizetnünk, mert a települőeknek a kormány ingyen ad jegyet. A 206 ményi utat, ami 19 dollárba került volna, ingyen letük meg. — Mindjárt elmentünk az ügynökökkel farmot választani. A földet megszerettük, akkor még nem tñnt fel az sem, hogy aratás kezdetén voltak, mi nekünk figyelemztetésünket az kötötte le, hogy mily dus termés, mily szép lstenáadás; de valóban is kebel dagasztó elragadtatással néztük, az ugyan

lyett neki vágott a rémletes csataterének. Mikor társa utolért, levont újáról egy gyűrűt s átadta neki.

— Ha meghaltam, add vissza ezt annak a leányknak! —

Az örszemek vonalán már jóval belől jártak s úgy látszott, hogy szerencsésen fognak keresztül jutni a dobzódt táboron, mikor egyszerre óriási árna kerekedik hátok megett s ektelen ordítás veri fel a csendet.

A két huszár sarkantyuba kapja lovait s neki vag a fekete éjszakának.

Es utánok, mögöttök, mellettök megindul egy fekete hadrend, egy üvöltő vonal.

— It a halál, Mihály! — szól az egyik, mikor fejk fölétt elsüvitének az orosz fegyverek golyói.

— Csak előre! Hatha? s övült gyorsasággal iramodnak tovább.

Az ellenség egyre hátrább marad s abban a pillanatban, mikor már kezdenek szabadabban lélekezni, előtök terem egy csapat mamoros kozak.

A két huszár kardj megvillan az előbukkanó hold sápadt fényében és azután arat a halál. . . . A réms csatogásból csak néha hallatszik ki egy-egy elhaló sóhaj, fájdalom nyögés.

— Azután cs. nd lesz, fájó, néma nyugalom. De virradó hajnalok, pirkadó nap feljötte előtt Bem apó előtt állott a két gyerek, kőcsozan, veresen. A lovokról csurgott a verejtek.

— Jelentem alázsan, tábornok ur, megjöttünk!

Az apó odaölelte a két fiut kebléhez. Nagy-Szében piacozán s azt mondta nekik tört magyarsággal:

— Derék gyerekek vagytok fiaim! Ez volt a jutalom, mit egy magyar tábornok katonáinak adhatott.

Hanem ez fölét a világ minden koronas érdemjelével.

Bibó Lajos.

Akihez e szavak intézve voltak, szétmorzsolott egy könyvet szemébe s felelet helyett neki vágott a rémletes csataterének. Mikor társa utolért, levont újáról egy gyűrűt s átadta neki.

— Ha meghaltam, add vissza ezt annak a leányknak! —

Az örszemek vonalán már jóval belől jártak s úgy látszott, hogy szerencsésen fognak keresztül jutni a dobzódt táboron, mikor egyszerre óriási árna kerekedik hátok megett s ektelen ordítás veri fel a csendet.

lesújtólag hatott, hogy szept. 10-én hatalmas dör borította a láthatárt, úgy hogy a kutaknál levő edényekben 1½ czm. jéglet gyűlt egybe, na de felolvadt aztán.

A választott farmot a kormány ügynök urak, minden ellenmondás nélkül nevünkre irták, a felmérésért s beírásért kellett 10 dollárt lefizetni. Ekkor aztán mindegyikünknek volt 160 hold földje, a melyet ugy művelhett, a mint neki tetszett. Kelleit kötelezni magunkat, hogy 3 évig műveljük a földet, mely még sohasem volt szántva, és akkor a földet örökösen ránk írják. Kapott mindegyikünk még egy-egy 400 dolláros váltót is az Imigrations gouvernement-tól, a melyért gazdasági eszközöket vásárolhattunk, s a melyet barmelyik gazdasági gépjáráros készpénz helyett elfogadott. E 400 dollárt 3 év alatt vissza kell fizetnünk, de ha 3 év alatt nem tudjuk, akkor lehet 10 évre is részletekben meghosszabbítani.

E földeken láttunk tökök, uborkát, paradicsomot, kukoriczát, de ezek színre, akár újv után nézünk, a paszuly is úgy volt, a krumpli szaraknak a fennirt dör már nem értott, mert bátran meggyuladt egy gyufaszártól, de a krumplik felkiltástól két kilásig nőttek meg, egy a répafelek, kaposzta is, ezt láttunk 20 fontosat.

A föld erős fekete, honomba a Banátha is nehezen volna hasonmását találni, csakhogy 75 angol mfnyire van az állomásól. A víz nem jó sem kutakban, sem folyókban, mert nagyon sós, mi magyarok víz helyett tejet iszunk.

Mikor mi magyarok legelsőben napszámra dolgoztunk egy farmnál a cseplé-nél, kaptunk 1 dollár 50 czentet, de ha még tovább ott maradtunk volna, 2 dollár 50 czentet, sőt 3 dollárt is adtak volna naponként (7 frt 50 kr.) De az élelmézzel sehogysem volunk kibékülve, ottan muszkaországi németek, (vagh mit érhet ezalatt a jámbor iró! — közlök) települtek le leginkább, az istenadták nem tudnak főzni, pedig volna mitől, mert itt a husnak kilója 5—8 czent, a lisztnek 2—3 czent. Az asszonyoknak van 10—20 veka tojásuk, meg 80—150 liter tej a háznál és sok aprómarha, de nem tudnak vele mit csinálni, mi meg otthon hagytuk a feleségeinket. Az szerencsénk volt, hogy hus, kenyér es tej volt. A német farmereknek itt jobban megyen, mert ők már beleszoktak. Nemelyiknek van a bankban 50—140,000 dollár készpénze. De van olyan is, a ki elébb költi el a pénzt, mint a hogy megkapja. A munkás évi bére 200 dollár, meg koszt es egy olyan nagy föld jövedelme, a mit 12 veka buzavál bevethet. A közeli bányákban napi bére 2—2½ dollár.

Még azt irhatom Kanadáról, hogy nagyon sokszor a legmelegebb nyaron is hirtelen jön a fagy, a mikor minden elpusztul. Egyik órában a nap süt, a másikban pedig bundában kell járnunk.

Kanada néptelen s azért adja a kormány a földet ingyen, hogy a lakosságot szaporítsa. A kereskedés gyér, ipar csak nagyobb városokban van. Mikor azt mondtuk a gazdáknak: adját pályinkat! — azt felelte, — ott van a magtarban a buza, vigyé el belőle 3 tejezes szekkerrel es add el, ha tudod, de pályinkat nem kapsz, mert nincs. Települjön Kanadba

Sokat beszéltek — persze csak úgy, sugva bugva — valami „papi dologról” a közelmúlt napokban.

No bizony, mint ha az valami különös esemény számba menne akkor, mikor már a régi nóta is így mondja:

Nincs menyország, se pokol,
Még a pap is udvarol!

Hát tehet ő arról, hogy előbb embernek született és csak azután lett — pap?

Egyébiránt mi kijelentjük, hogy ezen kőzsa bir teljesen alaptalan már csak azért is, mert a „D. R. U.” szinten emlegetett ilyesmit. Ha pedig az is irt róla: no akkor teljesen valótlanság! . . .

— d. barátunk a „Debreczen”-nél kezdte, a „Debreczeni Ellenőr”-nél folytatta s jelenleg a „Debreczeni Hirlap”-nál értékesíti hirlapírói talentumait.

Bizses lehet rá a „Debreczen”, hogy sok jeles és jellemes férfiakat tért nyitott az emelkedésre, a kik most — hála fejében — ahol csak tehetik, oldalt rugdos-ák.

Vigasztalja a „Debreczen”-t az a nemes öntudat, hogy bizonyos állatnak természetü ösztöne a — rugás!

Bójtí labdacso.

III.

V a l a m i készült Debreczenben. A szabadelvű korifeus körökben hajdan oly kedves „Debreczeni Ellenőr” — mely pedig a „Csokonai” nyomda részv. társ. mut évi merlegében 14,000 forint értékben volt felvéve — kezd a divatból kimenni.

Ugy látszik: a főispáni kegyelemtől már régebben elesett, amennyiben (több észrevehető dolgok mellett) M. E. és P. G., mint a főispán grata personái — a „D. H.” mellé szegődtek s így az eddig csak felhivatalos lap egy lófélvel megelőzte jól elhizlalt versenytársát, kit hajdan sok gorbaskodása miatt az utóbbi időben tanfélékgyelők közre biztak. Továbbá:

Ugy halljuk: K. I. H. a z a l á s t kezdett az új részvényársaság összehozására, — de

a mint tudjuk: az illető feljártak nem mutattak hajlandóságot a — lépemenésre.

Hat bizony sokan fújják még mai napon is a „Könyv-, kö-munyomda s kartagyár.” r. társaság részvényeitől megégett ujjaikat s nem hiszszük, hogy újabb terve kivitelére b a l e k o k a t foghasson.

Hogy készült valami: mi sem igazolja fényesebben, mint tegnap reggel 7—8 óra közt egy „baratságos összejövetel” az Aron Miksi kúju-utca sarkán a diplomá előtt.

Összejöttek: Uri kollega a „Debreczen”, Forgách kollega a „Debreczeni Ellenőr” és Ete i kollega a „Debr. Hirlap” képviselőiben.

Hosszas, beható tárgyalások után — természetesen Uri kollega szakértői véleményezése folytán — abban állapodtak meg, hogy mégis c-ak jobb a kis üstön főzött szilva pálinka a törköynél.

Ergo: bementek és megivának is mé t. egy-egy pohárral.

Ha már ily erős lábon áll a három lap fő-fő kihordói között a fuzió: csakugyan készülni kell valaminek . . .

Sokat beszéltek — persze csak úgy, sugva bugva — valami „papi dologról” a közelmúlt napokban.

No bizony, mint ha az valami különös esemény számba menne akkor, mikor már a régi nóta is így mondja:

Nincs menyország, se pokol,
Még a pap is udvarol!

Hát tehet ő arról, hogy előbb embernek született és csak azután lett — pap?

Egyébiránt mi kijelentjük, hogy ezen kőzsa bir teljesen alaptalan már csak azért is, mert a „D. R. U.” szinten emlegetett ilyesmit. Ha pedig az is irt róla: no akkor teljesen valótlanság! . . .

— d. barátunk a „Debreczen”-nél kezdte, a „Debreczeni Ellenőr”-nél folytatta s jelenleg a „Debreczeni Hirlap”-nál értékesíti hirlapírói talentumait.

Bizses lehet rá a „Debreczen”, hogy sok jeles és jellemes férfiakat tért nyitott az emelkedésre, a kik most — hála fejében — ahol csak tehetik, oldalt rugdos-ák.

Vigasztalja a „Debreczen”-t az a nemes öntudat, hogy bizonyos állatnak természetü ösztöne a — rugás!

BELFÖLD.

A magyar fegyvertár. Ismeretes az a tény, hogy az első magyar fegyvergyár a közös hadügyminiszterium és a magyar honvédelmi miniszterium együttes jóakarásából rövid néhány hónapi munka után megszüntette működését, gyárát üzemen kívül helyezte és likvidált. A likvidálás kereténél kiküldött bizottság elkészítette a likvidáció mérlegét, melynek eredménye: egy fél millióal jóval nagyobb veszteség. E veszteség természetesen a részvényesek rovására megy. A honvédelmi miniszterium különben még mindig 220,000 forinttal tartozik a bukott gyárnak.

Román lapszerkesztő elítéltetése. A temesvári kir. ívszék a múlt év decz. havában az esküdtek verdiktje alapján, nemzetiségek és hatóság elleni igaztás vétségében büntönek találva Branicse Valért, a Temesvárt megjelenő Dreptatea román nyelvű lap szerkesztőjét, 2 évi államfogházra, 1300 frt pénzbírságra s 119 frt perkölségben marasztalja el. Az 5000 f. biztos tételtétele mellett szabad lábon hagyott szerkesztő semiségi panaszszal élt az ítelet ellen és a semiségi panaszt tárgyalta tegnap a m. kir. Kuria, mely azon okból, hogy a semiségi okok közt egyetlen egyet sem talált, melyeket a tények meg ne cáfoltak volna, a semiségi panaszt elvetette és megjegyezte, hogy a most már jogérvényesen elfélt szerkesztőnek tulajdonképen nem államfogházban, hanem fogházban kellene büntetését elszerveznie.

Erzsébet királyné már a érkezék és remeban fog lakni. — Salvator Priyegaria kir. hercege odautazni. A kir. téri és a király kastélyban fog lakni.

A király. Mint egy bécsi elhunyt Metternich kának igen jelen királyának jut örök halálával ugyane desbe jött és a Hüberur pedig a terem, I. Ferencz ternih Clemensban csais férfizóra. Miután pedig futód hátrahagyó visszazáll a hűb.

Nincs mit lensegi és 48-as be, melyet ez id. Később, ha a csilapodni kezdése közeledés, de más ellen a kétségi képviselők, esküdtek volna.

A küzdelemben, mint a sajtó »Magyarország» (mással), sőt még jāk — a kormányzivadást, mely kivisznek: akkor lett zivódni, mitik, hogy a folyó elégedetlenkedő képviselők után programhoz vártják, hogy egy férjének.

A Barha getlenségi pártk szág- mai számsmát, mely »Magtézve. A mint a Gyula elnöklete manifestumát manifestum köz.

E manifestó való szakadás Bartha Miklós ellenzék akar magégszben, sem e áll az 1884-ben mely az 1848-ik ehez semmit, vendünk ezen k ez irtak szomb hogy pártunk penged, vagy ez a fü-g. és 48-as midőn a hűs-gadta el s e pnyert honának.

De már a vel, hol az monlépettek (kik ma ülő-üti pártkör csak bitorják nem érthetünk el Mert például, ha egy Thaly Kalmálonkról, azt mon akkor, midőn pártinak valja: még maga a hiszi el!

Különbön is határoz az, hogy körnek, vagy sen számosan Debre választók, kik nek, pártihűségük községbe. Iy az körből kitéptek, egyuttal megszű 48-as pártiak len.

A ki manifestó meg a tollat, mi helyre nem hozh.

Lapunk szerkesztésére a párti cikkek. Iy József úrtól, a belsőkeről kaptunk, vagy levele szombaton kijele mellett: hogy t. czeni függetlenség csupán a pártba zöltük a h-bősz társzatát, a magmenyeket tartal lözzük, mert ke

KÜLFÖLD

Erzsébet királyné Korfuban. A királyné már a legközelebbi napokban Korfuba érkezik és remek kastélyában, az Achilleionban fog lakni. — A királynénak ottiléte alatt Salvador Frigyes kir. herceg és Mária Valéria kir. herceggasszony hosszabb időre fognak odautazni. A királyné aztán Bécsbe fog visszateretni és a királlyal együtt több hétig a lainni kastélyban fog tartózkodni.

A király — Metternich örököse. Mint egy bécsi lap értesül, az e napokban elhunyt Metternich Richard herceg hagyatékának igen jelentékeny része Ferencz József királynak jut örökségül. A diplomata herceg halálával ugyanis Johannisberg hűbére üresedésbe jött és ismét visszatér a hűbérurhoz. Hűbérur pedig a magyar király. Johannisberget, azt a hegyet, melyben a híres rajnai bor terem, I. Ferencz 1814-ben hűbérül adta Metternich Clemens Lotharok. Ez a hűbér azonban csakis féligazon szőlő és egyen s leszarmazóra. Miután pedig Metternich Richard herceg futód hátrahagyása nélkül halt meg, a hűbér visszazár a hűbérurra.

A pártválság.

Nincs mit titkolni, hogy az orsz. függetlenségi és 48-as pártban olyan szakadás állott be, melyet ez idő szerint alig lehet atidálni. Később, ha a most felkoraesolt szenvedélyek csilapodni kezdenek, talán lehetséges lesz a közeledés, de most oly hévvel küzdenek egymás ellen a két pártkörre szakadt függetlenségi képviselők, mintha nem is egy zászlóra esküdtek volna meg.

A küzdelem foly köztük úgy a pártkörökben, mint a sajtóban (az »Egyetértés« és »Magyarország« állandóan polemizálnak egymással), sőt még az országgyűlésen is folytatják — a kormánypart nagy gaudiúrára — a civódást, melyet ha még a választók közé is kivisznek: akkor csakhamar nem lesz mi fellet civódni, mert igen könnyen megörtenhetik, hogy a folytonos pártviszály miatt méltan elégedetlenkedő függetlenségi választók más képviselőt után néznek, kiktől nemcsak a pártprogramhoz való ragaszkodást, de azt is megvárják, hogy egy pártkörben békésen megférjenek.

A Bartha Miklós elnökléte alatt álló függetlenségi pártkör kibocsátotta a »Magyarország« mai számában előre jelzett manifestumát, mely »Magyarország Polgáraihoz« van intézve. A mint nagy terjedése miatt a Jush Gyula elnökléte alatt álló függetlenségi pártkör manifestumát se közzöltük, ugy ez utóbbi manifestum közlésére vállalkozunk.

E manifestum, előadván a két pártkörre való szakadás okait, hangsúlyozza, hogy a Bartha Miklós elnökléte alatt álló pártkör ellenzék akar maradni, mely nem alkuszik sem egészen, sem egyenként, hanem rendületlenül áll az 1884-ben kiadott program mellett, mely az 1848-iki nagy elvek fogalata. Nem ad ehhez semmit, nem is enged abból semmit. Örvendünk ezen kijelentésnek, mert mi is ugyanazt irtuk szombati vezércikkünkben, mondván, hogy pártunk programja: 1848. A ki ebből enged, vagy ezen tulmegy, az nem tartozhatik a füg. és 48-as párthoz. Kossuth Ferencz is, midőn a hűség-ésküt letette, e programot fogadta el s e program alapján kíván visszanyert honának függetlenségéért küzdeni.

De már a manifestumnak azon részével, hol az moniatik, hogy a pártkörből kiléptek (kik ma már többen vannak, mint az üllői-uti pártkörben maradtak) pártütők s csak bitoróják a füg. és 48-as párt czimet: nem érhetünk egyet, sőt tiltakozunk ellene. Mert például, hogy többek t ne is emlitünk, egy Thaly Kálmánról, a mi szeretett képviselőnk, azt mondani, hogy bitorlót követ el akkor, midőn magát függetlenségi és 48-as pártinak vallja: ez oly vakmerő állítás, hogy még maga a manifestum szövegezője se hiszi el!

Különb is a pártállásra nézve mi sem határoz az, hogy valaki tagja e valamely pártkörnek, vagy sem. Így például vannak igen számosan Debreczenben olyan függetlenségi választók, kik nem tagjai a függetlenségi körnek, parthűségüket meg se vonja soha senki kétségbe. Így azok is, kik az üllői-uti pártkörből kiléptek, nem vádolhatók azzal, hogy egyttal megszűntek volna függetlenségi és 48-as pártiak lenni.

A ki manifestumot ír, az előbb jól rágja meg a tollat, mert különben nagyon könnyen helyre nem hozható baklövéseket követ el!

Lapunk szerkesztőségéhez egyre-másra érkeznek a pártválságra vonatkozó levelek és cikkek. Így például ma Udvarhelyi József úrtól, a h.-násni függetlenségi kör alnökétől kapunk levelet; minden ilyen cikkel, vagy levéllel szemben megmaradunk a szombatot kijelentett és megokolt álláspontunk mellett: hogy t. i. mindaddig, míg a debreczeni függetlenségi párt állást nem foglal: csupán a pártbatározatokat közzöljük, mint közzöltük a h.-bőszörményi függetlenségi párt határozatát, a magán-leveleket és a magán-veleményeket tartalmazó cikkeket azonban mellőzzük, mert kerülni akarjuk még a látszatát

is annak, hogy mi a saját felelősségünkre hozzájárultunk a pártviszály elmérgesítéséhez!

(K. B.)

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton d. u. a Gönczy egyesület Otthonában. Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Ujdonságok.

* Közigazgatási bizottság. Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága tegnap d. u. tartotta meg rendezet havi ülését A polgármesteri jelentés szerint a rendőrség által mult hónap letartóztatott összesen 97 egyén. Előlevezetett 24, kényszer utlevéllel kiutasított 32. A városon keresztül tolonczoltatott 37 összesen 93 csavargó. Iparügy. 20 egyén látatott el iparigazolvánnyal. Munka könyv kiosztatott 41 drb. Katona ügy. A katonai létszám volt: közös hadseregbeli 1004 ember 157 lóval, honvéd 1370 ember, 153 lóval; összesen 2374 ember 310 lóval. Adó ügy. A lakosság alta állami adó fejében befizetett összesen: 67,383 frt 57 kr. Továbbá: hadmentességi díj 145 frt 80 kr. Idegen adó 929 frt 39 kr. Idegen illeték 85 frt 70 kr. Végrehajtási költség 246 frt 96 kr. Parkamaraút költség 132 frt 72 kr. Járda adó 198 frt 16 kr. Italdó 4263 frt 20 kr. A községi bíróság ügyforgalma volt összesen 360 drb. Ebből elintéztetett ösz. 353 drb. A tisztifőorvos jelentése szerint a közegészségi állapot kedvezőbb volt, mint januar hóban. — Született összesen február hó folyamán 199 gyermek, meghalt 128 egyén, így a szaporodás: 71. A közkórházban maradt márcziusra 227 beteg A tanfelügyelő jelentése szerint az iskolák latogatása kielégítő volt.

* Gyászjelentés. Mely fájdalommal tudatjuk forrón szeretett anyánk, nagyanyánk öz. Szinyérváraljai Szathmáry Mihály Góryi Zsuzsanna asszonynak élete 83-ik, özvegysege 18-ik évében végelgyengülésben márczius hó 6-án történt gyászos kimultat Szeretett halottunk kihűt telemei márczius 8-án d. u. 3 órakor előbb a Nagypéterfia-utcai 974. szám alatt levő házuknál, azután a nagytemplomban tartandó rövid gyászszertartás után a Hatvan-utcai családi sírboltban fognak az enyészetnek átadni. Debreczen, 1895. márczius 6. Gyermekei: öz. mocsolyai Veres Lászlóné, Szathmáry Terezi; Szathmáry Mihály és neje Szilágyi Hona. Unokái: Szathmáry Vilma; Szathmáry Ilona és férje Török Imre, kis lányokkal; Szathmáry Kálmán, m. kir. honvédtábornagy; Szathmáry Emma; Szathmáry Irenke. Legyen áldott a kedves halotti hü emlékezete!

Emléktűnépely a főiskolában. A néhai Nagy József és Veesey Imre kegyes alapítók emlékeztére évenként szokásos kegyeletű ünnepélyt tegnap délután 5 órakor tartottak meg az ev. ref. főiskola énektermében. Diszes nagy közönség gyűlt össze ez alkalommal a kántus terembe, hol az énekkar tagjai 5 órakor Mácsay Sándor énektanár vezése alatt — gyászénekek nyitották meg az ünnepélyt. Aztán Balogh Ferencz hitványar mondott emelkedett hangú emlékezősödet az elhunyt alapítókrol, kiknek alapítványából az énekkar több szorgalmas tagja ez alkalommal is jutalomban részesült. Még néhány ének hangzott el, aztán az ünnepély vezet ért.

* Halalozás. Horebhegyi Sinay Sámuel és neje Szabó Luiza, gyermekeikkel, Sinay Maria Ferjével Schavel Károlyival, Sinay Lajos és neje Bakó Etelka, gyermekeikkel, Sinay Janos és neje Bakos Maria és gyermekei, a nagyszámú rokonság nevében is a legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatják a legjobb atya, após és nagyatya Horebhegyi Sinay József szíve mondánk 89 éves korában, végelgyengülésben történt csendes elhunytát. Drága halottnak földi részei f. hó 7-én d. e. 10 órakor fognak H.-Hadházon, az ev. ref. egyház szertartása szerinti rövid ima után Tisza-Csege-re szállítani, hol 8-án délután 2 órakor fognak örök nyugalomra tételni. A végtesztességtelre rokonságunk, jó barátaink s a résztvevő közönséget meghívjuk, H.-Hadház 1895. márczius 6-án. Átdas porair!

* Áthelyezés Az igazságügyminisiter Máró István püspök-ladányi járásbírósi aljegyzőt a debreczeni törvényszékhez helyezte át.

* Férj és apagyilkosság. A mult év őszén a csegei határban Bana Mihályné és fia. ifj. Bana Mihály, mgöttek id. Bana Mihályt. A mezőről, tengeri törés után, haza felé mentek Bana Mihály és felesége. A férj az uton feleségét folyton szidalmazta, majd tetleg is bántalmazta, földre teperte, ráterdelt, fogogatni kezdte, sőt keset is előrántotta. Az asszony segítségkérésére a fia, a 14 éves Bana Mihály elősietett s egy vasas végű bottal az apját egy fősé ütötte, hogy az eszméletlenül terült el a földön. Anya é-fiu ekkor a tehetetlen Bana Mihályt egy közeli kutba dobták bele, hol az megfulat. Hottestét másnap megatalták s a gyilkosokat letartóztatták. Ügyökben ma reggel kezdte meg a végtagyalást a debreczeni kir. törvényszék, mely következőleg alakult meg: elnök Mocsay József, szavazó bírók dr. Szóke István és Hoffmann József, jegyző Lengyel Kálmán, ügyész dr. Simonffy Béla a védő dr. Hartstein és dr. Kőrösi Kálmán. Ma d. e.

kihallgatták a tanukat s a vád és védbeszédek ma d. u. fognak elmondani. A szörnyű rémdráma iránt nagy érdeklődést tanusit a közönség.

* Akasztás. Szathmáron tegnap reggel akasztották föl Franz Pál rablőgyilkost. A »D. E.« mely még azon világtörténeli fontosságú eseményről is referál, hogy a hóhér Debreczenen utazott át s vizsaterőben itt a vasúti állomásnál megebedélt, külön tudósítót küldött Szathmárra, a ki egy kolumbas tudósításában konstatalja, hogy az akasztófát és a létrát Vajnai, a köteleit pedig Jakab Mihály szathmári iparosok díjtalanul állították elő. Még csak az hiányzik, hogy a tudósító nyilvános köszönetet szavazzon e fölmagasztáló adományvokért.

* Gyerek, taliga és ló. A mult év augusztus havában, Fekete Ferencz gózmalmi munkás 4 éves Gábor nevű gyermekét egy taligába befogva levő lóra felültette, de a ló valamint megijedve megugrott, és a kis fiu a ló alá kerülve, a taliga összezúzta, úgy hogy a kis fiu nyomban a helyszínen meghalt. A debreczeni kir. törvényszék Fekete Ferenczet gondatlanságból okozott emberölés vétségéért 15 napi fogházra ítélte. A vadlót belenyugodott az itéletbe, de a kir. ügyész felebbezett.

* Kőmives és csizmadia. Szathmár y Jozsef kőmives legény és Mészáros Sándor csizmadia mester az utcán járó közönség gyönyörködtetésére tegnap este csinos botrányt rendeztek. Szathmáry Jozsef részegen at ment Mészároshoz, hogy elkérje tőle a három forint tartozása fejében ott tartott szerzeszámait. Mészáros annyira mérgebe hozta Szathmáry követelése, hogy ingerültségében előkapott egy ölmos botot és azzal a tehetetlen részeg embert vére-re verte. A kőmives visszsa akarta fizetni a csizmadiaának a verést és haza rohant egy vasvillaért. A mikor visszajött, akkor már bevoltak zárva az ajtók és Szathmáry csak az ablakon mehetett volna be. Oda került az ablak alá és azt egy pillanat alatt darabokra zúzta vasvillájával, de eredménytelenül, mivel azon vasrács levén, ott behatolni keptelen volt. A kőmives és a csizmadia harcának végre a megjelent rendőrök vetettek véget. Most a IV. kerületi kapitányság előtt folyik az ügy tovább.

* Tankötelesek összeírása. A kir. tanfelügyelőség fejszoltotta a kerületi kapitányságot, hogy a jövő évi tankötelesek összeírásáról gondoskodjanak és azok összeírásáról szóló kimutatást f. évi aprilis hó végéig a kir. tanfelügyelőséghez eljuttatni ne mulasszák el.

* Városunk halottai. Városunkban 1895 február hó 24-től márczius hó 2-ig a következő halalozások történtek: Szilágyi János 82 év. ref. aggkór, Anti Zoltán 26-év. ref. tüdőgümőkór, Fischer Mária 2 év. rom. kath. tüdőgümőkór, öz. Nemeth Andrásné 53 év. ref. gutaütés, Börzsönyi Gábor 8 hón. ref. tüdőlob, öz. Ács Imréné 67 év. ref. Alfoldi Julianna 16 e. ref. görcsök, Nagy Marton 65 év. ref. aggkór, Tokaji Gábor 1 hón. ref. tüdőlob, Kovács Julianna 1 év. ref. tüdőhurut, öz. Weinfeld Ferenczné 84 év. izr. végelgyengülés, öz. Szabó Jánosné 65 év. ref. öngyilkosság, Kecskés Mária 21 hón. ref. agyhártyalob, Kerecsi Mari 3 het. ref. görcsök, Trocsányi Lajos 80 év. ref. végelgyengülés, Szathmari Sándor 14 hón. ref. görcsök, Nagy Gábor 42 év. ref. szervszívzibaj, Salánky Mihály 54 év. ref. tüdővéz, Horog Geza 7 hetes rom. kath. görcsök, Csombó István 3 het. ref. görcsök, Ecsedi Istvan 3 het. ref. gyengeség, Agárdi János 5 éves, ref. vízkór, Laboncz Sándor 60 év. ref. tüdőgümőkór. Szauer Gyula 9 napos. ref. görcsök, Kertész Julianna 3 hón. ref. görcsök, Boda János 4 éves 2 hón. ref. tüdőgümőkór, László Sándor 7 év. 6 hón. Farkas László 6 hón. ref. tüdőlob, Chilinszki György 7 het. rom. kath. görcsök, öz. Fábian Istvánné 76 év. ref. aggkór.

* Baleset a Kossuth utcán. A tegnapi jarókelők egy egészen sajátágos jelenetek voltak tanui. Egy divatrua kereskedésre czég feliratot tettek s e kiváló utcai eseménynek két suszter inas is bámuloja lévén, egyikük annyira megeröltette magát az erős nézésben, hogy egészen megmerevedett. A rögtön megjelent orvos a saját lakására vitette, hol csak esteféle tért magához. A szerencsétlen fiu azonban egyre félbeszél és folyton a czég nevét említi, ugyanis a gyerek a név hatásának szuggeszciója alatt áll. A hirre egész népvandorlás keletkezett az üzlethez.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátok, testületek, ösemerősök és rokokok, kik áldott jó emlékeztéül férjem és szeretett styám néhai Szóke János végtesztességtelének megjelenésökkel fájdalomukat enyhítettek, fogadják ez uton köszönetüket. Debreczen 1895. márczius hó 6-án. Öz. Szóke Jánosné és fia.

* Lehetséges-e a hipnotikus halál? Szegény Salamon Ella esete óta az orvosok sokat vitakoztak azon, hogy okozhat-e halalt a hipnoziz, vagyis precizizben szólva, lehetséges-e az, hogy az ember a hipnotikus állapotból teljesen a halálba szenderüljön át? Több bécsi tanár határozott igennel felelt e kérdésre, de a tézisre, melyet fölállítottak csakhamar megérkezett a válasz Würzburgból. Dr. Stadelmann ottani tanár éf most kiadott értekezésében ugyanis egész határozottan azt mondja, hogy a hipnoziz maga nem ölheti meg az embert, de nincs kizárva az, hogy a halál hipnotikus állapotban szuggerálható és ez által be is következik.

A szerző erre nézve több esetet emlit föl, melyek közül érdekesebb a következő: Egy fiatal angol hölgy éjjeli látománya következtében arra a meggyőződésre jutott, hogy még az nap délben megfog halni. Megtette rendelkezéseit és az előre jelzett órában meghalt, dacára annak, hogy két orvos, aki a haldokló ágyánál megjelent, mindent elkövetett, hogy a halga képzeldést elűzze.

Ebben az esetben a meghalás eszméje olyan mélyen bevéssődött a hölgy öntudatába, hogy valóság lett belőle. Miután az első képzelt a halál képzete, olyan tért foglalt el az öntudat birodalmában, hogy azt ellenkező képzetek az orvosok részéről többé nem neutralizálhatták, ennek a képzetnek minden körülmenyek közt valóra is kellett válni és a halálnak szükségképpen be kellett következnie. De megfordítva is számtalan eset fordul elő a mindennapi életben, hogy az életerőt képzetek meghosszabbítják.

Igy egy halálosan beteg apa bebeszélte magának, hogy nem adja ki lelkét mindaddig, míg utban levő fia ágyához nem érkezik. A fiu belép a szobába és az apa csakugyan e pillanatban hal meg.

Ez is szuggeszció. És az ily esetek száma végtelen. Efféle szuggeszciók valóságos cselekményeket idézhetnek elő vagy gátolhatnak meg és ilyen módon magyarázhatók meg az olyan esetek, melyeket helytelenül hipnoziz által okozott halálnak kereszteltek. Mindezekből Stadelmann következtet, hogy a hipnotikus állapot maga nem lehet halalt hozó. A hipnotikus állapot nem egyéb, mint az alvás tüneteinnek meghosszabbított szuggeszciója, az alvó pedig felebred, mihelyt kellőleg kialudta magát.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelősszerkesztő és lapkiadó: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. (Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

Egy tekintélyes régi életbiztosító társaság, a melynek üzletága igen könnyen terjeszthető, a debreczeni főügynökség vezetésére alkalmas egyént vagy czeget keres.

Szives kimerítő ajánlatot »Humanitás« jelige alatt Goldberger A. V. hirdetési irodájába, Budapest IV., 91. Váci-utca 9. sz. alatt kéretnek.

1900/1895. Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a várad-utcai temetőben építendő ideiglenes halottasház munkáinak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetettik.

Az egyes munkák következő összegekkel vannak előírányozva:

Table with 2 columns: Item description and Amount. I. Kőmives munka 2350 frt 14 kr. II. Ács » 594 » 95 » III. Asztalos » 141 » — » IV. Lakatos » 308 » 46 » V. Badogos » 322 » 55 » VI. Üveges » 18 » 85 »

Összesen: 3735 frt 95 kr.

azaz háromezerhatszázharminczöt forint kilenczvenöt krajczár. Az egyes munkálatok külön-külön, vagy együttesen is felvállalhatók.

Csakis írásbeli zárt ajánlatok fogadttanak el.

A kellően felbelyegzett zárt ajánlatok a borítékon »Ajánlat, halottasház építésre« felirattal

f. évi márcz. hó 15-én d. e. 10ó.

a polgármesteri hivatalnál nyujtandók be.

Az ajánlatokra nézve a vállalati általános feltételek 5. és 6 §-ában előirtak irányadók. A beérkezendő ajánlatok f. évi márczius hó 15-én d. e. 10 órakor a városház nagytanácstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Azon ajánlatok, melyek ezen hirdetményben és a vállalati általános feltételekben előirt rendelkezéseknek meg nem felelnek, figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közt, tekintet nélkül az ajánlati összegre, felszámolási szorint szabadon válasszhasson, vagy a munkákra nézve az ajánlatok mellőzésével szabadon intézkedhessék.

A terv, költségvetés és vállalati feltételek a hivatalos órák alatt a mérnöki hivatalban megtekinthetők.

Debreczen, 1895. márczius 4-én.

(94.) Városi tanács.

en megsegít, megyek vissza az aza. — En sem szeretem, de macslom a kanadai települést. Adtam kedves tisztelendő urnak tisztelettel alulirt Hornyk Gábor.

ti labdacok.

III. készül Debreczenben. A két korifeus körökben hajdan debreczeni Ellenör — mely pe-nyomda részv. társ. mut. 14,000 forint értékben kezd a divából kiemenni. Szik: a főispáni kegyelem-és esélet, amennyiben (több kömlelt) M. E. és P. G. mint a főispáni — a »D. H.« melle szeddig csak félhivatalos megelözte jól elhizlalt hajdani sok gorbáskorobididőben t a n felügycnak. Továbbá: Juk: K. I. h a z a l á s t kez-reszvenyársaság Összezoza-

udjuk: az illető feljár- hajandóságot a — lépre sokan fujják meg mai napon kö-münymoda s kartagyár. enyeltől megégett ujjaikat s hogy újabb terve kivitelera foghasson.

El valami: mi sem ig- en, mint tegnap reggel 7-8 órára »barátságos összejövetel« az utca sarkán a diploma-Dr. kollega a »Debreczen«, For- »Debreczeni Ellenör« és E t e i »Hírlap« képviseletében. beható tárgyalások után — ri kollega szakértői véle- — abban állapodtak meg, hogy jobb a kis üstön főzött szilva- nék és megivának is mé t.

erőslabon áll a három lap zott a fuzió: csakugyan el valaminek.

ettek — persze csak úgy, yaimi »papi dologról« a ko-

mint ha az valami különös lenne akkor, mikor már a mondaja:

menyország, se pokol, pap is udvarol!

ó arról, hogy előbb e m- etti és csak azután lett

mi kijelentjük, hogy ezen a a l a p t a l a n m á r c s a k »D. R. U.« szinten emlegetett az az is irt róla: no akkor l a n s a g ! . . .

átunk a »Debreczen«-nél debreczeni Ellenör-nél foly- »Debreczeni Hírlap«-nál hírlapiról a t a l e n t u m a i t .

et rá a »Debreczen«, hogy jelleme s ferünnak tért k e d s e r e , a k i k m o s t — ahol csak tehetk, oldalra

»Debreczen«-t az a n e m e s bizonyos állatnak természeti g a s !

BELFÖLD.

ar fegyvertár. Ismeretes az első magyar fegyvergyára a kö-zterium és a magyar honvé-együttes jóakaratóból rö-pi munka után megszűntette üzemen kívül helyezte és a s kereszttüvelére kiküldött tette a likvidáció mérleget, nye: egy fél milliól jóval na- E veszteség természetesen a vására megy. A honvédelmi lőben még mindig 220,000 a bukott gyárnak. szerkesztő elíteltetése. vszék a mult év decz. havában tktje alapján, nemzetiségek és atás vétségében bűnöknek ta-árt, a Temesvárt megjelenő yelvű lap szerkesztőjét, 2 évi 0 frt p-zsír-ágra s 119 frt per-találal Az 5000 f. biztos tákíté-ábony hagyott szerkesztő s m-élt az itelet ellen és e sem-rgyalta tegnap a m. kir. Ku-ékből, hogy a semmisségi okok ret sem talál, melyeket a té-safoltak volna, a semmisségi és megjegyezte, hogy a most en ellélt szerke-zőnek tulaj-ámfogházban, hanem fogház-ésétét elszenvednie.

(446.)

Pályázati hirdetmény.

A h-nánási takarékpénztárnál egy 300 frtos fizetéssel és 100 frt lakbérrel javadalmozott gyakornoki állás rendszeresítettén, felhivatnak a pályázni kívánók, hogy sajátkezűleg írott pályázati kérvényüket alant írott igazgatóság-hoz a folyó **márczius hó 20-ikáig** adják be.

Pályázati tételek: erkölcsi bizonyítvány és középiskolai 4 osztály végzéséről szóló bizonyítvány csatolása s hogy a megválasztott gyakornok állását jövő ápril hó 1-5 napján elfoglalni tartozik.

Az első év próba-évnek tekintetik. H-Nánás, 1895. márcz. 4-én.

(93.) **A h-nánási takarékpénztár igazgatósága.**

Kiüntetve 20 arany, ezüst- és állami éremmel.

Ügynökök

magas jutalék és rendes fizetés mellett felvétetnek, **egy redőny és rolló** gyárhoz.

Ajánlatok czimzendők:

Goldschmied Emil

(71.) Prága—Bubna.

Északmában Osztrák-Magyarország legnagyobb telepe.

14/1895. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a h-böszörményi kir. járásbíróság 3940/894 számú végzése által öz. Molnár Sándorné javára Jablonczai Kálmán ellen 500 frt kr. tőke, ennek 1894 évi Aug. hó 15 napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 137 frt 62 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 367 frtra becsült tengeri, száma és ekekből álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladottnak. Mely árverésnek a 33/895 P. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis a hadházi-pallagi pusztán leendő eszközésére 1895-ik év Márczius hó 11-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alul is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kiűzetendő.

Kelt H. Böszörmény 1895-ik évi Február hó 14 napján.

Bódogh Zsigmond
kir. bír. végrehajtó.

COGNAC
UZUBA-DUROZIER & Co
FRANZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.
Mindenhonl kapható.
Védőjegyzék: RUDA és BLOCHMANN, Budapest és Bécs.

A debreczeni tisztviselők önszegély-zó egyesülete mint szövetkezet

XIV.

rendes évi közgyűlését

1895. évi márcz. hó 24-én délelőtt 10 órákor
a városháza nagytanácstermében

tartja meg, melyre a t. cz. részvényes tagok ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag megválasztása
 2. Az igazgatóság beszámoló évi jelentésének előterjesztése.
 3. Az 1894 évi mérleg bemutatása.
 4. Felügyelő bizottság jelentése.
 5. A tisztajövedelem felosztása és a tisztviselők díjazása.
 6. Az alapszabályok 16. §-a II. czime m.) pontja értelmében beadott indítványok tárgyalása.
 7. Választások. (Választandó az összes tisztikar, öt igazgatósági tag három felügyelő bizottsági tag, öt bizottsági póttag, 1 felügyelő bizottsági póttag.)
- Az igazgatósági évi jelentés és a zárszámadások az egyet pénztári helyiségében az érdeklettek által naponként 5—7 óráig, vagy a rendes pénztári időben megtekinthetők.
Debreczen, 1895. évi márczius hó 5-én.

Az igazgatóság.

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTÉR 1828. SZ. A CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:
takarékpénztári, kereskedelmi
ügyvédi és községi nyomtatványokat.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:
Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívókat.
ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,
TANCRENDEKET és ÉTLAPOKAT.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégebb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a „DEBRECZEN” czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SAZMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,
bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,
MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEJYZÉKEKET.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírósági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Előzetes
helyben, egy post
Egész évre.
Félévre.
Negyedévre.
Egy lóra.
Egyes szám
A lap szellemi részét illető
személy a szerkesztőségbe
barmennyire küldi.
Előzetes
Földi K. Lajos könyv
és a kiadóhivatalban.
Műt.

A n

Nem szorult
sadalom erkölcs
műveltséggel re
Ha a fér
a női osztály r
sitik, soha sem
élet, sohasem
állapot.

Ezredék ke
a köztisztélet a
jenek, melyet ke
gédésük folytá
vérel, még töb
öntöznie a női
den lépcső foká
nem maradható
lomra dőltek a
értelmi tekinte
tartották. Ki va
ságot kutatni j
ménynek!

Belépett a
czai közé; szá
értelmi tehetség
világosodás ter
látni, hogy az
nem volt egész
nek, midőn azt
egyéb, mint m
tehát az asszon
a nő csak ugy
férjének, ha esz
érteni tudja, ha
venni, ha a sor

Azonban,
sikba estünk. M
nyagoltuk a nő
ve a nő termé
élethivatását, a
velni, mint a fi

Ei akarjuk
vonásokat, mely
tól elválasztják.
porával csiszolha
csak úgy marad
ha tekintetbe ve

A „DEBREC

R

Mely reá vár a
Fényes jövőre
Édes zavarral k
Bár hallja
A távolban, az
Vidáman zeng
Fejük fölött a he
Suttognak, min

Hévül az ifju, ar
Ajkaról lelkes
Elfogadják lelket
Az édes ifjukor
Hirnev, dicősebb
De küzdeni ke
Csak azt nem m
»Szeress! és

A lány arca ha
Szemében nagy
»Oh, de hiszen n
Mi haszna hirt
De mond, bár n
Nem feledsz el
Mosolygva felel
»Nem feledlek

— Hisz oly nagy
Mint hogy ha
Még haloványabb
Mennyivel több
Mit mosolygva
Ugy fáj az az
— Szép álmai n
S mily hamar

Érzi, mint szor
Hiszen ő sokk